

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1904. február 21.

Vasárnap.

XXIII. évfolyam. 15. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előzetesi árak:
Egész évre 10 korona Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdája birtokába kerülnek.

Hirdetmények díja:
4 hasábos petitsorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyiltér sora 30 fillér.
A hirdetések díja előre fizetendő.

Az „új párt.”

Jó körhelyisége van már Bánffy báró pártjának, de jó eszméi nincsenek. És még a körhelyiséggel is bibi van a dologban: még mindig Deák Ferenc szelleme lengi azt át és ez szinte vád a Bánffy-párt szándéka ellen. E párt állítólag 67-es alapon áll, de azzal a célzattal, hogy aláassa, hasznavehetetlenné tegye ezt az alapot. Itt semmi hitegetés, semmi önámítás semmit nem használ: ez a tény. Ugy látszik, sok miniszterelnökkel úgy áll a dolog, mint a nappal, mely a tudományos nézet szerint voltaképp sötét test, körülveve egy világító párákörtől, mely az emberek számára a meleg és a világosság forrása. Az ilyen miniszterelnök is, mikor hivatalban van, szinte napnak érzi magát, mely körül a fő- és melléklánéták egész serege forog. De ha megvált hivatalától, rendesen azt látjuk, hogy nagyon sok fény, melyet terjesztett, éppen azoktól a fő- és melléklánéktól ered, melyeknek ő utána kell gravitálniuk. Bánffy báró is sok nagy és kitűnő dolgot művelt miniszterelnöksége alatt, felmelegítette a nemzetet, rendkívül sok bámulót és hívet szerzett magának a nemzetben. De alig, hogy megvált hivatalától, kiapadt nagyságának forrása, elvesztette a széles látkört, mely előbb rendelkezésére állt s melyet az egész nemzet számára megvilágított; sötét lett körülötte. E sötétségben felekezeti frázisokkal agitált, az önálló vámterülettel operált és a hadseregkötelék lazításával, és hogy egy szóval mindent elmondjunk, annak a politikuskának a területére tévelyedett, aki ellen eddig a leghatározottabban küzdött, — Apponyi Albert gróf területére. Bánffy báró „új párt”-ja bizonyos mértékben annak bevallása, hogy a párt urának előbbi politikája elhibázott volt, az „új párt” Apponyi gróf törekvéseinek glorifikációja. Ha ezt akarta volna Bánffy báró, ehhez sokkal olcsóbban hozzájuthatott volna, akkor Magyarország meg lett volna kímélve az első nagy obstrukciótól és annak a megfertőzésnek veszélyétől, mely ebből az obstrukcióból kifolyólag még ma is zavarja és veszélyezteteti parlamenti viszonyainkat.

A delegációk. A delegáció teljes ülésében Hegedüs Sándor a konzuli akadémiákban a magyar nyelv intenzívebb érvényesülése érdekében szólalt fel. Az eddigi intézkedésekben haladást lát, de ez még mindig nem elégíti ki.

Rakovszky István, Okolicsányi László és Wlascics Gyula a vétő-jogról tették különböző nyilatkozatokat. Tisza István miniszterelnök a külügyminisz-

tert védelmezte Apponyival szemben, aki a hármasszövetség megkötése körül előfordult mulasztásokat tüntette fel.

Az általános vita alatt aztán a külügyi költségvetés tételeit vitatták sorra s végül úgy a költségvetést, mint a pénzügyi albizottság jelentéseit tudomásul vették.

A japán-orosz háború.

— Magyarország és Ausztria semlegessége. —

A hivatalos lap a következő nyilatkozatot közli: „A császári orosz és a császári japán kormány részéről a cs. és kir. külügyminiszterium előtt hivatalos értesítések küldöznek, a melyek szerint a két hatalmasság egymással háborúban áll. Az osztrák-magyar monarchia ennek következtében mindkét hadviselő féllel szemben a semlegesség viszonyába lépett és a nemzetközi-jogilag ezzel egybekötött magatartást szigorúan szem előtt fogja tartani. A magyar állam polgárokra ebből kifolyólag az a kötelezettség hárul, hogy mindentől gondosan tartózkodniok kell, a mi a monarchia semlegességével nem volna összeegyeztethető.”

Országos női kongresszus.

Meghívó

az orsz. női kongresszus szervező-bizottsági ülésére

Magyar Nőegyletek, Honleányok!

Mentől fejlettebb egy-egy nemzet, mentől gazdagabb, annál jótékonyabb. Ez bár ellentétnek látszik, mégis való, a mint ezt Anglia példája meglepően igazolja. Mentől nagyobb a fény, annál nagyobb annak árnyéka. Ez természeti ősi törvény, mi a nemzetek életében is érvényesül.

A jótékonyiságnak azonban nem mindig főkélléke az alamlisza. A magyar nemzet ezredéves története számos fényes esete példa reá a török korszaktól kezdve. Egy Zrínyi Ilona, egy Báthory Erzsébet, Sziágyi Erzsébet, Lorántffy Zsuzsánna vagy a szabadságharc példái egy Károlyi Györgyné grófnővel, gróf Batthyányinnal, úgy gróf Teleki Blanka és br. Radáknéval Erdélyben, az élen, a magyarságnak felelhetetlenül mélyen szívébe vésték a magyar nők nemes, pártatlanul álló önfeláldozását, lelkes hazafiságát és fényes, ragyogó jótékonyosságát szegénynyel, gazdaggal szemben egyaránt.

A valódi jótékonyiság nem mindig a pénzáldozat vagy annak nagysága igazolja ezt a Magyar Orsz. Vörös-Kereszt-Egyesület, a Fehér-Kereszt-Egyesület, az Orsz. Nőképző Egyesület, a Lorántffy Egyesület, a Mária-Dorottya-Egyesület, a tüdőbajosok szanatoriumának női egyesülete, a Jótékony Izr. Nőegyesületek, az Irodalmi és művészeti női egyesület, a Vizesöpp-Társaság, a Nagypénteki Társaság s így tovább ama számos női jótékonyisági egyesülettel, melyek az anyagi kényérkérdés mellett a szivre, a lélekre és a nemzeti érzések fejlesztésére és emelésére működnek.

A magyarok Nagyasszonya — Védőasszonyunk!

A nő a magyarnak imádat tárgya. Ősi nagyasszonyaink utódaihoz fordulunk. Ezeket óhajtanánk a legszentebb ügynek megnyerni és a külön-külön működő egyesületeket az általunk kitűzött ügy érdekében egyesíteni, országossá tenni.

Nem a vagyoni áldozatot hajszoljuk. Nagyobb, nemesebb föladatakért küzdünk.

Észrevétlenül magára maradt, természetből áldott országunk népe beteg, lázban szenved.

Asszonyok, leányok, magyar nők, siessetek az ápolásra, a vigasztalásra. Mindenkinék jut egy-egy beteg. Az egész ország egy beteg tábor.

A nemzet szíve kihűlőben, vérkeringése lassu, beteges. Az agy ég, a szem elhomályosul, tisztán nem lát. A hang, a szó gyenge, elhaló. A mell, a tüdő lapos. A derék — a középosztály — sorvadásban és fekélyes; félő, hogy operálni kell. Az idegek ernyedőben vannak. A karok erőtlenné. A lábak béklyóban, mozogni nem bírnak; kulcsát Ausztriában őrzik. Így sem Zrínyi Miklósokat, sem Kinizsieket, sem Széchenyit, sem ama névtelen hősokeket, sem „tizenhárom vértanút” nem nevelhetünk; sem török, sem más ellen nem küzdhetünk és magunkat meg nem védhetjük.

Mindezen betegségeket és pusztulást a nemzet mai elszegényedése okozza.

A nemzet háztartásában, berendezésében van a baj.

Magyar nők, a nemzet éltetői, a családok nemetői, a háztartás lelkei és mesterei, siessetek a kedves otthon, a magyar fészket megmenteni, rendbe hozni, fényessé tenni.

A statisztika szerint 1903. első tíz hónapjában pamutanyagokban, kender-, len-, gyapjufélékben és fehérneműekben 411 millió korona értékű jött be az országba.

Ezen áruknak árát a 189 kizsákmányolásból élő külföldi vállalkozó és gyáros — az áremelő kartellek — 20 — 25%-al emelték, vagyis egyszerre, mintegy 100 millió koronával kell többet fizetnünk, mint idáig. Hozzá értéktelen, meg nem engedett pótcanyagokat kevernek ezen áruk közé a készítésnél, vagyis meg is csalnak! Ezért szegényedik a nép is — és ezért jár rongyokban! De 4—500 millió koronát megmenteni a nemzetnek, magunknak, olyan nagy feladat, a miért mindenkinék dolgozni hasznos és kötelessége.

Az anyagi pusztulás mai szomorú képét a „Magyar Védő Egyesület” Vasváry Kolos hercegprímás fővédőjével az élen, Szózatában röviden ismertette.

Az anyagi betegség orvoslásának módját a nemzet munkájának, termelésének, iparának védelmében és fejlesztésében állapítottuk meg.

Óriási termelésünk hiábavaló és elégtelen, ha azt itthon iparilag nem dolgozzuk fel s ilyen óriási behozatalra szorulunk. S mert iparunkat a külföldi és az osztrák ipar így nyomja el, népünk szegény, elégedetlen, lázong s kivándorol.

Mindez egyszerre megfordul, ha mindenkinék juttatunk munkát, keresetet és általa kenyeret. Ezért nyereségünket kell iparilag országosan feldolgozni. Egyszerre lesz akkor mindenkinék munkája s kenyere. Ekkor mint aratáskor, szüretkor, vagy a fonóban egyszerre megcsendül a magyar nép elégedettségét jelző dala.

De hol és hogyan kezdjük a munkát? Hogy szervezkedjünk? Mindenki ott veszi a fonál szálát a kezébe, a hol éri. Ezer kézzel egyszerre rendbejön az összekuszált gombalyag, azután gyorsan csatog a szátfa s egyszerre készen van a gyönyörű

gyolcs meg a remek szőnyeg. Más ezerféle munkát is végezhetünk. Így jut a nép és a nemzet aprajagja a nemzeti öntudat ébredésével a hazai iparpártolás révén keresethez. Csak a munkát kell okos körültekintéssel, jó beosztással megkezdeni, a mire az első lépés iparunk fejlesztése.

(Vége következik.)

Kézdívásárhely város képviselőtestületi közgyűléséből.

— február 19.

Az új és régi város atyák ma tartották első közgyűlésüket. Az újak be is vonultak csaknem teljes számmal, hogy megmutassák a vezérnek hogy jóban, roszban, helyes és helytelen nézeteiben hiven támogatják. A derék ifjú polgármester megnyitójában szívesen üdvözölte őket és tudokra adta, mily fontos feladat vár rájuk s legyenek kitartók, hűek, mind az idők végéig. Az üdvözlő beszéd után vartuk, hogy valamelyik elmondja reá a méltó replikát, de csalódtunk, nem szólt egyik se. Ugy látszik mindenik ismeri a közmondás azon igazságát: „jobb bölesen hallgatni, mint bolondul beszélni.”

A tárgysorozat rendén a Vigadó végleszámlási ügye került elő. A műszaki vélemény teljesen elfogadtatott és az építető-bizottságnak felhatalmazás adatott arra, hogy a felmerült szükségletek fedezésére a tanácssal egyetértően 10—12 ezer korona kölcsönt vegyen föl s azt a város adósságai convertálásakor szintén a más kölcsönökhöz csatolja. A végleges leszámolás most 142 ezer korona, ez újabb költséggel 154 ezer korona leendő. A mi meg van, azon már nem lehet segíteni. Talán ebből is van némi tanúság és ez az, hogy máskor a kiküldött bizottságokat nem csak meg kell választani, hanem részükre részletes utasítást is kell kidolgozni és átadni. Ez az oka annak is, hogy a képviselőtestület más kiküldött bizottságai sem sokat dolgoznak, mert számukra nincs szabály, mely teendőiket, feladatukat körvonalazza.

No, de ezen is segítve lesz, ha a város szabályrendeletei revisió alá jönnek, a bizottságot a t. polgármester ur erre nézve már a jövő gyűlésen helyes körültekintéssel javaslatba hozza.

Polgármester benső örömmel hozta tudomására a képviselőtestületnek, hogy a vármegye főispánjává hallerkői id. gróf Haller János ömoltósága nevezetett ki.

A város atyák egyhangú lelkesedéssel fogadták és elhatározták, hogy átiratban is üdvözlők ömoltóságát, s bebizonyítják azt, hogy városunk minden igaz fia tudja mi a tisztesség és vármegyénk vezérét szeretettel üdvözlő s kicsinyléssel fordul el azoktól,

kik mielőtt valakit ismernének, rosszakaratú hamis bírálatukat — nem szégyenlik nyíltan hirdetni. A ki mást megbeesül: magát becsüli meg. Undorral kell elfordulni az oly szösztyár egyénektől, a kik a szavak jelentőségét nem ismerve, minden biggadtan gondolkozó embert sárral dobálnak, ki városa és hazája iránti kötelességét a tisztesség és becsület útján teljesíti.

Elnöklő polgármester nagy körültekintéssel, valódi szakértelemmel terjesztette elő az új honvéd laktanya építési ügyét.

A meggyőző érvek előtt meghajolva a képviselő testület egyhangúlag tette magáévá az ügyet s a felhozott javaslatok szerint egy normál honvéd laktanya építése ügyét tárgyalásra kitűzte.

Midőn a haza végveszélyben forgott, midőn Erdélyt a megsemmisülés fenyegette, Kézdívásárhely lett a gyupont, honnan a lelkesedés szétáradt, a honvéd ágyuk megkezdtek diadalutjukat. Nem hisszük, hogy legyen egyetlen igaz székely is egész hazában, ki a katonai új beosztások alkalmával Kézdívásárhelyet egy honvédezred központi parancsnoksága székhelyül ne ajánlaná. E város minden rendű és rangú lakója hagyományos ragaszkodással viseltetik a honvédség iránt s ha ezt az egy kérését se teljesítenék: végelkeseredése a tetőpontra hágná. Legyünk azért jó reményűek és ne üzzük el vak lármával, esufos szóval jóakaróinkat.

Végül Bocz József 4 év óta felfüggesztett kapitány ügye került heves vitával színpadra. Méltó volt az elkese edés, mert egy várost 4 évig rendőrkapitány nélkül kiznózi: több a soknál. Ennek tulajdonítható az is, hogy a mérsékelt elem hiába figyelmeztette a törvényes határozat helyes voltára az elkeseredetteket — az újra meg lett felebbezve. Sőt ebből még komoly dolgok is fognak lenni egész a belügyminiszterig. Ily fontos dolgok után egy jobb jövő reményével oszlottunk szét.

Honfi.

NAPI HIRIEK.

— Főispánunk beiktatása. Új főispánunk jövő keddi beiktatására szösztyárban folynak az előkészületek. Vármegyénk a legnagyobb díszszel óhajítja fogadni az új főispánt, kit a vármegye határain a törvényhatóság nagyobb küldöttséggel szándékozik fogadni. Lesz banderium, diszközgyűlés és d. u. 2 órakor nagy díszbeid, melyet a nemes gróf ad vendégeinek. A szomszéd vármegyék is tekintélyes küldöttségekkel lesznek képviselve. Brassóme gyét Jekel Frigyes alispán és 3 bizottsági tag, Udvarhelymegyét pedig Dr. Damokos Andor alispán vezeté-

sével Gyárfás Endre, Sperker Ferenc, Daniel Lajos, Orosz Lajos, Lántzky Sándor, Gálly Kálmán, dr. Demeter Lőrinc, Benedek Imre, Pálffy Jenő, Daniel Károly, dr. Válcstik Ferenc, Szabó Gábor, dr. Török Pál, Fás Gyula, Ádám Albert, Szakáts Zoltán, Szombatlai Lajos, Becsek Aladár, ifj. gróf Haller János s még többen fogják képviselni.

— Kinevezések. A belügyminiszter Barabás Sándor futásfalvi községi jegyzőt az ugyanottani m. kir. anyakönyvi kerületbe kinevezte m. kir. anyakönyvvezetővé. — A kassai m. kir. javítóintézet igazgatója Varga István torjai műszövmestert kinevezte a kassai kir. javítóintézethez munkavezetővé.

— Főispáni beiktatás. Dr. Székely György, brassóme gyei főispán beiktatása a jövő március hó 3-ik napján lesz. A beiktatásra Brassóvármegye közönsége nagyban készül nemzetiségi külömbiség nélkül, ami fényes tanujele annak is, hogy a Székely György kinevezése általános meglegedést keltett az egész vármegyében. A beiktatási ünnepségen Háromszékvármegye törvényhatósága is tekintélyes küldöttséggel fogja magát képviseltetni.

— Lelki gyakorlatok. A kézdívásárhelyi róm. kath. főgimnáziumban Majláth G. Károly püspök intézkedésére jövő hó 2-ától 6-áig lelkigyakorlatokat fog tartani Lollók József lazarista atya.

— Új magyar katonai iskolák. Becsből jelentik: A kassai katonai alreáliskolát Strassba helyezik át. Helyébe hadapródiskola kerül. A kismartoni katonai alreáliskolát főreáliskolává fejlesztik, Marosvásárhelyen pedig — a székelység régi óhajta szerint — katonai alreáliskolát létesítenek. A magyarországi katonai intézetek tehát egy hadapród- és egy főreáliskolával szaporodnak.

— Színészek Bereczkben. Tíz nap óta Nagy Imre igazgató kiesiny, de jó erőkből álló színtársulata működik Bereczkben. Az eddigi előadásokat a viszonyokhoz mérten eléggé szép közönség látogatta, a mit meg is érdemelnek a derék színészek. A dupla anyós, A képviselő ur, Méltóságos eszmadia, Kis baba, Mozgó fényképek kerültek színpadra, melyekben a nők közül Medgyaszai K., Kapuvári E. és Faludi Anna, a férfiak közül pedig Nagy Imre igazgató, Kocsányi bácsi a kitűnő komikus, Szalai Zsigmond és Szécskai Árpádnak magasabb igényeket is kielégíthető művészi játékaiban volt része a közönségnek. A társulat a bérlet lejártá után távozik Bereczkből s jó emlékeket hagy maga után.

— A vagyontalansági bizonyítványok kiállítása tárgyában a belügyminiszter — mint érte-sülünk — valamennyi törvényhatósághoz a következő körrendeletet intézte: A vagyontalansági bizonyítványok kiállítása körül mindig, de kiváltképen akkor igen gyakoriak a visszaélések, amidőn ezen bizonyítványok porban használatra állítatnak ki

TÁRCA.

Csevegések a rádiumról.

Helyes megfigyelése Nordau-nak, hogy az új, még meg nem magyarázott fizikai jelenségek egy ideig a babonának a malmára hajtják a vizet. Így vagyunk most a rádiummal. Egyelőre úgy áll a dolog, hogy nem ösmerjük a rádium erőforrásait, csak azt látjuk, hogy ez az anyag, a nélkül, hogy sulyából veszítene, állandóan szünet nélkül sugarakat boesát ki magából, a melyek melegítenek, égetnek, fénytűneményeket hoznak létre, szóval munkát végeznek. Imel — kiáltják a világ egységességének, a monizmusnak ellenségei, — ime, itt a perpetuum mobile, itt van az az erő, a mely önmagából keletkezik, erő és anyag fogyasztása nélkül! Most már megdől az anyag és erő megmaradásának, a fizikai okszerűségnek törvénye, vége a determinizmusnak és gyönyörű perspektívája nyílik meg a természetfölötti lények minden földi törvénytől független beavatkozásának a világ és az emberiség élete folyásába!

Minő elvakultság! Abból, hogy valamit ez idő szerint nem tudunk olyan mértékben sem magyarázni, mint a többi természeti jelenséget, vajjon van-e jogunk azt következtetni, hogy az kevésbé megmagyarázható, mint a többi? Bizony nincs! És a rádiumsugárzásról sem szabad azt mondanunk, hogy az önmagából, erőfogyasztás nélkül jön létre,

hanem csak azt, hogy egyelőre nem ösmerjük azokat a rejtett erőket, a melyekből a rádiumsugár alakul.

Természetes, hogy a kutatóknak csak egy része foglalkozik a rádium jelentőségével az elméleti fizikában. A többiek sietnek az új csodát gyakorlatilag értesíteni, első sorban a gyógyítás terén.

Az már kiderült, hogy a rádiumnak nincs specifikus gyógyító hatása sem rákra, sem a lupusra; a rádium-hatás itt csak abban nyilvánul, hogy a sugárzásnak kitett kóros sejtek elhalnak, elégnak. De ilyen, vagy ehhez hasonló hatásra nemcsak a rádiumsugarak, hanem az ultraviolett, a Röntgen- és a hő-sugarak is képesek.

Vége-hossza nincs az új meg új rádium-kuráknak. A legújabb a rádiumnak fluorescentia-gerjesztő hatását akarja kiaknázni.

Tapeimer dr., ösmert farmakológus, abból a megfigyelésből indult ki, hogy bizonyos anyagok: például a chinin, eosin, aesculin, fluorescein, orcein és ezeknek sói, ha napfény esik az oldalukra, élénken fluoreszkálnak, vagyis színeket játszanak és ilyen állapotukban pusztító hatással vannak alsóbbrendű lényekre, például ázalagra (infuzóriákra) és protozoákra. Tapeimer tehát ötszázalékos vízben eosin-oldattal nedvesítette meg a bőr rákos és lipózus fekélyeit, azután napfény behatásának tette ki azokat, mire ott erős fluorescentia és állítólag a sebek gyorsabb gyógyulása következett be.

Ezen okulva, dr. James Morison, massachusettsi orvos, a test mélyebb rétegeiben rejlő egyes beteg-

ségeket is fluorescentiával próbálja kurálni, olyképpen, hogy a fluoreszkáló anyagot (pl. chinint) belsőleg adja és a gyomorból szivattyú fel a vérbe. Mint-hogy pedig a napfény a mélybe nem hatol be: az áthatoló rádium vagy Röntgen-sugarakkal hozza színjátszásba a vért és azt reményli, hogy ilyen módon sikerül majd elpusztítani a vérben lévő élősdieket, például a maláriát okozó plasmodiumokat.

Nincs jogunk eleve bírálatot mondani minderről a sok szép gyógyítási tervről, de annyit konstataálhatunk, hogy a rádium nemcsak a vegyi anyagokat, hanem egyes buvárok fantáziáját is élénk fluorescentiába hozza és ennek eredménye az a sok mindenféle kalandos plánum, a melyeknek javarésze rövid tiszavirág-élet után az örök feledés homálya borul.

Több realitása van látszólag a Posenheim gyakorlatias ajánlatának, a ki szerint rádiumsugarak az igaz gyémánt felismerésére használhatók. Már maga Markwald, a radiowismuth sugárzásának híres felfedezője, megállapította, hogy a gyémánt azok közé az anyagok közé tartozik, melyek a sugarak hatása alatt élénk fosforescentiába jönnek, míg az üveg, a hegyi kristály és más, a gyémánt utánzásra használt anyagok nem villognak, ha sugárzás éri azokat. Egyedül az u. n. fekete gyémántok, a carbonandok, nem fosforeszkálnak a rádium hatása alatt, de ezek ugyis olyan ritkák, hogy miattuk a módszer nem igen veszt az értékéből.

Dr. F.

Ezen visszaélések meggátolása céljából 1899. évi szeptember hónap 11-én és október hónap 12-én 65.402. és 103.291. sz. a. kiadott itteni körrendeletek kapcsán még arra is felhívom a címet, hogy intézkedjék az iránt, hogy a vagyontalansági bizonyítványban felsoroltassanak azok a tárgyi adatok is, melyekből megállapított, hogy vagyontalansági bizonyítványért folyamodónak vagyona nincs és keresete nem több, mint amennyit az illető községben közönséges napszám kitesz. Budapest, 1904. évi január 25-én. A miniszter helyett Széll Ignác s. k. államtitkár.

— **Ismét erdőéges Háromszéken.** A maksi és lécfalvi erdőterületeken tűz ütött ki, mely körülbelül 40 hold erdőséget hamvasztott el. Hogy a dálnokiak szomszédos erdeje is nem lett a lángok martalékává, az a dálnoki tűzoltók tevékenységének köszönhető, kik a már átesapott tüzet oltották.

— **Vonatkiállítás a brassó-háromszéki vasuton.** Folyó hó 18-án a Brassó felől Kézdivásárhelyre indult 7802. számú személyvonat 3 tehervozat Prázmár vasúti állomáson a pályaudvaron kisiklott s bár egyéb szerencsétlenség nem történt, a vonat egy és fél órai késéssel érkezett be Kézdivásárhelyre. A kisiklás oka: hibás váltóállítás

MULATSÁGOK.

— Kalikó-bál. —

A kézdívásárhelyi jótékony négyesület Kalikó-bálja hushagyókedden mind anyagilag, mind erkölcsileg a legfényesebben sikerült.

Annyi embert még az új Vigadó terme nem látott együtt, mint ez alkalommal. A táncterem zsúfolva volt táncoló hölgyekkel és urakkal s dacára a terem hosszúságának, majdnem 2 kolonban kellett a négyeseket rendezni. Előkelő szép közönség élvezte vig hangulatban a tánc örömeit, a késő reggeli órákig. A tánc megkezdése előtt Tóváry szintársulatának derék tagjai szereztek élvezetes percek a közönségnek. Szóval ilyen sikerült bál az ezidei farsangon egy sem volt. A bevétel 588 korona. Ebből 86 korona a szintársulatnak, 502 korona pedig a jótékony egyesületnek jutott. A bál rendezése körül kifejtett buzgóságért a rendezők részére az egyesület köszönete is hozzánk érkezett, a melyben elismerést és köszönetet mondanak Benkő Irén, Czetz Margit, Nagy Ella, Turóczy Irma és Kaitár Anka kisasszonyoknak, a Dávid István cégnek, Balázs Márton polg. leány isk. igazgató urnak, Tóvári Antal szintársulatának, Zselinszki István és Tekoncia János uraknak, a kik buzgó fáradozásaikkal nagyban befolytak az estély sikerének biztosítására.

A jótékonycélra felülfizetni szívesek voltak: N. N. 6 kor., özv. Cserey Jánosné, Hassák Vidor 5—5 kor., Ifj. Jakab Istváné 4 kor., K. Csizsár Józsefné 3 kor., Benkő Istváné, Nagy Lajosné,

Jancsó Mózesné, id. Tóth Istvánné, ifj. Tóth Istvánné, ifj. Tóth István, Dr. Dávid Jánosné, Tóth Ede, Császár Lukácsné, Szabó Lajos ker., Hamar Zoltán, özv. Molnár Józsiásné, Szűcs Ferenc gépész, Szabó Jenő, Ütő Áron, Vadon Bertalan 2—2 kor., Nagy Istvánné, Dr. Szentpétery Bálint, Balázs Károly, Gáspár István, Asbóth Viktor, Révész Cyrill, Stadler Géza, Koch Sándor, Gyárfás Károly, Zselinszki István, Thier Richard, Piblinger Vince, János Gyuláné, Kovács János gk., Dézsi Bálintné, özv. Nagy Mózesné, Máthé Mihály, Finta Gy. Albert, ifj. Szűcs Bálint, Jancsó Sámuel, Mágóri Sándor, Jancsó Gyula, Horváth Lajos, Molnár Ferenc, Csizsár Pál, Kovács Sándor, Nagy S. Pál, ifj. Jancsó Mózes nyomdátul. Tompa Zoltán, Kone Károly, Bálint Kalmánné, ifj. Kupán József, Frenkel Emánuel, Benkő Sándor, Pollák N., Dr. Balogh Vendel, Zajzon Lázárné, ifj. Nagy Ferenéné, N. N., Welner Jánosné, Kakutsi Ádám, id. Nagy Ferenc, Mendel N., Pollák I. 1—1 kor., egy koronán aluli összegeket felülfizettek 36-on összesen 16 kor. 90 fill.; ifj. Dávid István ur gyűjtött 11 kor. 80 fill., melyekkel a felülfizetések összege 139 kor. 90 fillért teszen. A felülfizetőknek általam mond köszönetet a rendezőség.

R. t.

Törvényszéki csarnok.

— Esküdtbíróági főtárgyalások. —

Kézdivásárhely, 1904. febr. 18.

A f. évi esküdtbíróági főtárgyalások a kézdívásárhelyi kir. törvényszéknél f. hó 15-től 18-ig folytak le.

Elsőnek baróthi Boda Jánosné Józsa Etelka ült a vádlottak padjára. A 23 éves asszony 1903. május 28-án d. u. 4 óra tájban Baróth nagyközség egyik utcáján odaváló Tódor Andrásnéra 1 lépés távolságból, golyóra töltött forgó pisztolyból, ölére irányult szándékkal 2 lövést intézett s hogy csak könnyű testi sértést okozott a lövés, sértett annak köszönhet, hogy ruhái a golyókat felfogták. A tett elkövetésére a főügy az volt, hogy a vádlott a sértett asszony férjével tiltott viszonyt folytatott, mit ez megtudván, gyalázólag nyilatkozott vádlotról s ebből harag és bosszu következett.

Az esküdtek a tárgyalás megtörténte után Boda Jánosné szándékos emberölés kísérletében bűnösnek találták, a minek alapján a bíróság ötegyhavi fegyházra ítélte el. A vádat Király Aladár alügyész, a védelmet Dr. Vargha Béla ügyvéd teljesítették, mindketten kitűnő készségről tanuskodó beszédekben okolván meg álláspontjukat.

Másodiknak szathmári születésű György Sándor madarász lakos rablási bűnügyét tárgyalta az esküdtbíróág.

A vád szerint szathmári György Sándor, ki rablás miatt 5 évig, lopás miatt 2 évig ült fegyház-

zakban, fűlei Pánczél Józseffel összebeszélve, csikszentgyörgyi Vitos Józsefet, a kitől beszélgetés közben megtudták, hogy pénze van, lerészegítette s midőn ez elálmosodva a vasuti kocsiiban elaludt, Sepsiszentgyörgy és Málnás közötti útvonalon a vasuton tőle 425 koronát tevő készpénzt elrabolta.

A rablás — vádlott tagadása mellett is — György Sándorra bizonyulván, az esküdtek egyhangulag kimondták rá a bűnöst s a királyi törvényszék vádlottat 10 évi fegyházra ítélte el, a mely ellen vádlott Nagy Domokos védő útján semiségi panaszt jelentett be. A tárgyaló bíróság mindkét ügyben a következőkből állott: Elekes Béla elnök, Kádár Ákos és Ungur Péter bírák, Kovács Kálmán jegyző. Az esküdtek tisztét Bedő Károly, Bitai Gyula, Eperjesi Béla, Fejér Antal, Györbör Géza, Hoffmann Géza, Intze István, Jakab Ferencz, Kónya Gábor, Máncsu Tódor, Szonda László és Zsigmond József teljesítették nagy kitartással és odaadással.

A harmadik ügy iránt általános nagy érdeklődés nyilvánult. S méltán. Mert a legnagyobb bűnök egyike miatt került a bíróság elé két édes testvér, kézdíszentléleki Szász Lajos és Szász Imre: megölték az édes apjukat Szász Gergely földmívelő s tettük végrehajtásától még atyjuk könyörgése sem volt képes visszatartani.

A vizsgálat adatai szerint vádlottak 1903. dec. 30-án d. u. 5—6 óra tájt édes atyjukat Szász Gergelyt közös megégéssel meggyújtották, karókkal és fejszékkel 11 súlyos ütést mértek fejére, a miknek következtében a szerencsétlen apa kiszenvedett. Vádlottak tettüket beismerték; méntesgűl azt hozták fel, hogy atyjuk gorombán bánt anyjakkal s ezt nem tűrhették tovább. A vádlottak s tanuk kihallgatása általános érdeklődés közt folyt le; de az érdeklődés akkor érte tetőpontját, midőn a vád képviselője Stocker Antal kir. ügyész állott föl szólásra, hogy elmondja előkelő nívón álló, meggyőző erejű nagyhatású és nagyszabású vádbeszédét; majd midőn Dr. Herepei Iván, védő ügyvéd kelt védelmére a z egyik bűnösnek, egy lélektani alapokon felépített, logikus, gyönyörű beszéddel. A két beszéd rendkívül nagy hatást gyakorolt az esküdtbíróásra s közönségre egyaránt; jogász emberek is a legnagyobb elismeréssel szólnak felőle. Nemkülönböz kitűnő hatást ért el a másik védő: Dr. Szentiványi Árpád is alapos, sok tudásról tanuskodó beszédével. Az esküdtek a feltett kérdésekre igennel felelvén, a kir. törvényszék, mely Elekes Béla vezetésével Ungur Péter és Fejér Károly jbiróból s Dr. Gyöngyössi István jegyzőből állott, vádlottakat szándékos emberölés büntetőkért bűnösnek nyilvánította s Szász Lajost 5, Szász Imrét 4 évi fegyházra ítélte el. Az ítélet jogerős. Ez alkalommal az esküdtek: Baróthi Antal, Bitai Gyula, Babós Imre, Barabás Sándor, Bánffy Benedek, Bedő Károly, Császár Gergely, Dézsi Bálint, Inze Kálmán, Kónya Gábor, Sikos József és Zsigmond József voltak.

Hirdetések.

Sz. 9627 — 908. tklvi.

Árverési hird. kivonat.

A kézdívásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Boldizsár Bálint végrehajthatónak Szalló István és Csutak István F. fia végrehajtást szenvedő elleni 270 korona tőkekövetelés és járuléka iránti vérehajtásos ügyében a kézdívásárhelyi kir. törvényszék területén levő, a Kézdi-Polyán községben fekvő, a Kézdi-polyáni 1214. sz. tjkvben A + 10328/1. hrsz. ingatlanra 7 kor., az 1471. sz. tjkvben A + 5790/2. hrsz. ingatlanra 25 kor., 9529. 64 K., 9613. 22 K., 5790/1. 25 K., 7739. 66 K., 7668. 36 K., 876. 877. 18 K., 2524. 2527. 72 K., 3464. 3466. 3467. 3468.

3469., 3470. hrsz. ingatlanra 54 K., 4307., 42000. hrsz. ingatlanra 96 K., 4825., 4826. 111 K., 6433. 6 K., 9087., 9088. 204 K., 10294/1. 39 K., 920., 921. 175 K., 9524. 53 K., 9628., 9633. 46 K., 9356. 71 K., 4198/2. 29 K., az 1734. sz. tjkvben A + 1406 hrsz. ingatlanra 13 K., az 1948. sz. tjkvben A + 4139, 4140, 4143. hrsz. ingatlanra 32 K., 1512 hrsz. ingatlanra 22 kor., 2717. sz. tjkvben A + 7667. hrsz. ingatlanra 36 K., a 175 sz. tjkvben A + 431., 432. hrsz. ingatlanra 36 K., 552, 553. hrsz. ingatlanra 34 K., 1002. 7 K., 1004. 14 K., 1052. 11 K., 1098. 34 K., 1209. 14 K., 1267. 10 K., 1300. 61 K., 1340. 12 K., 1426. 3 K., 1699. 78 K., 1946. 82 K., 2099. 53 K., 2191. 7 K., 2409. 87 K., 2587. 174 K., 2779. 44 K., 2936. 64 K.,

2988. 224 K., 3090. 68 K., 3093. 22 K., 3103. 81 K., 3661. 36 K., 3819. 13 K., 3895. 3896. 154 K., 3944. 43 K., 4043. 16 K., 4415., 4416. 69 K., 4546. 57 K., 4919. 11 K., 4920. 11 K., 4992. 38 K., 5522. 36 K., 5533. 32 K., 5807. 38 K., 6072., 6073. 81 K., 6134. 11 K., 6301. 26 K., 7963. 43 K., 7964. 44 K., 8429/1. 31 K., 8434. 87 K., 8450. 19 K., 8455/2. 31 K., 8591. 30 K., 8969. 28 K., 9287/2. 21 K., 9345. 307 K., 9413/2., 9414. 138 K., 9693. 170 K., 9975. 53 K., 10041. 42 K., 10185. 11 K., 10994. hrsz. ingatlanra 134 korona ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok 1904. évi február hó 24 ik napjának d. a. 9 órakor Kézdi-Polyán községében tartandó nyilvános árveré-

sen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlanok becsárának 10 % át késpzénzben, vagy az 1881. LX. t.c. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez leteni, vagy az 1881. LX. t.c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. tvszék, mint tklvi hatóság. Kézdivásárhely, 1903. évi dec. hó 1. én.

(24. 1—1)

Kádár,
kir. tráz. bír.

Sz. 11745—903. tkvi.

Árverési hird. kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Propper Bernát lemhenyi lakos végrehajthatónak, Bálint Gyula s neje Keserü Anna lemhenyi lakos végrehajtást szenvedő ellen 75 K. 20 f. tőke, ennek 1902. évi február hó 25. napjától járó 5 százalékos kamatai 73 K. 60 f. végrehajtási már megállapított, úgy 16 K. 40 f. jelenlegi és a még felmerülő költségeknél kielégítése végett az 1881. LX. t. c. 144. §-a alapján és a 146. §. értelmében, valamint a 156. §. a) pontjára hivatkozással, a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén levő, Lemheny község területén fekvő, a lemhenyi 289. sz. tkvben A + 936., 937., 938. hrsz. ingatlanra 458 kor., 4640/2. hrsz. ingatlanra 47 kor., 7923/1. hrsz. ingatlanra 31 kor., 9789. hrsz. ingatlanra 15 kor., a lemhenyi 884. számú tkvben A + 5908., 5909., 5910., 5911., 5912., 5913. hrsz. egész ingatlanra 138 kor., ez ingatlanokra a Bodó Áronné Györgyjakab Ágnes javára bekebelezett élethossziglani haszonélvezeti jog sérelme nélkül, lemhenyi 3341. sz. tkvben A + 3608., 3609/1. hrsz. ingatlanra 20 kor., a lemhenyi 1339. sz. tkvben A + 12421., 12422. hrsz. egész ingatlanra, a Bodó Áronné Györgyjakab Ágnes, Veres Erzsébet Bálint Lajosné és Bálint Gyárfásné Luka Ágnes, Bálint Pálné Szántó Borbára javára bekebelezett haszonélvezeti jog sérelme nélkül 25 kor., ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést végrehajtható képviselője Dr. Herepei Iván kézdivásárhelyi ügyvéd közbenjöttével elrendelte.

Árverési határnapul 1904. évi február hó 26-ik napjának d. e. 9

órája Lemheny községéhez ki-tűztetik, mely alkalommal ezen ingatlanok a becsáron alul eladatni fognak.

A kikiáltási ár 10 százaléka a venni szándékozók által készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadék képes értékpapirban a kiküldött kezéhez leteendő bánatpénz gyanánt, vagy annak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervény kiszolgáltatandó.

Az árverés egyéb feltételei a keblti tkvi hivatal és Lemheny község előljáróságánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.

Kézdivásárhelyen, 1903. évi nov. hó 25-ik napján.

(25. 1—1.)

Kádár,
kir. törvénzéki. bír.

Egy gyakorlott körjegyzői írnok

alkalmazást kaphat a lemhenyi jegyzőnél. Javadalmazása kölcsönös megállapodás útján történik. Személyesen jelentkezők előnyben részesülnek.

Szánthó Károly,
k.-jegyző.

(23. 1—2.)

u. p. Bereczk.

MEGHIVÓ.**A KÉZDIVÁSÁRHELYI TAKARÉKPÉNZTÁR**

XXXI. ik évi

rendes közgyűlését

saját helyiségében 1904. évi március hó 6-án délután 2 órakor tartja, melyre a részvényesek tisztelettel meghívottnak.

N A P I R E N D:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes tag kinevezése az alapszabály 33. §. 15. pontja értelmében.
2. Az igazgatóság jelentése a múlt évi üzlet működéséről.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. A tiszta nyereség felosztása feletti intézkedés és ezzel kapcsolatosan az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak a felmentvény megadása.
5. Indítványok az alapszabály 22. §-a értelmében.

A fent időben tartandó közgyűlésre a t. részvényesek azon figyelemmel hívatnak meg, hogy az alapszabályok 26. §-nak második bekezdése értelmében:

A közgyűlésen szavazati joga csak azon részvényesnek van, aki részvényét szelvényeivel együtt a gyűlés napján déli 12 óráig a pénztárnál letette.

Kézdivásárhelyt, 1904. február hó 2-án.

(22. 2—3.)

Az igazgatóság.

Hirdetések jutányos áron felvételnek
e lap kiadóhivatalában.

A „Székelyföld” kiadóhivatala.
A székelyföld legdusabban fel-szerelt nyomtatvány raktára.

IFJ. JANGSÓ MÓZES

gőzerőre berendezett könyv-nyomdája, könyvkötészete, pa-pir, írószér, és könyvkereskedése

Kézdivásárhelyt a „Jancsó”-féle gyógyszer-tár mellett.

*Mindenmüszükségeltető köz-ségi, közigazgatási, egyházi és ügyvédi nyomtatványok mind raktáron vannak. * * **

Ajánlom a nagyérdemű köz-ségnek a legújabb és leg-divatosabb bál, eljegyzési és esketési meghívókat, értesítéseket, névjegyeket, továbbá mindenmü al-kalmi és más nyomtat-ványokat nagyon diszes kiállításban. — Gyászko-szoruk szallagaira felira-tok fekete, arany és ezüst nyomással vagy valódi ércbetűkkel — melyek a szallagról soha le nem bullnak — olcsó áron eszközöltetnek.

Butorraktáromban mindig állandóan raktáron tar-tok szalon-, ebédlő- és hálószoba berendezéseket, vaságyakat, gyermekkoszikat, ablak-carnisokat, hajlitott és préselt ületü székeket, chiffono-kat, mosdó-, éjjeli- és étszekerényeket, ebédlő és heverő diványokat, matraccokat stb., stb., me-lyek saját felügyeletem alatt házamnál ké-szülnek, rendkívüli olcsó áron árusítok el.

Legszebb és legalkalmasabb névnap és alkalmi ajándéku-l ajánlok arczkép és levelezőlap albumokat, emlékköny-veket dus választék-ban, remek kivitelben.

Bőrárukban nagy választék van raktáron, u. m.: pénzerszények, dohány-, cigaretta-, szivar- és név-jegy-tálcák. Fűsük, bajuszkékék.

Ima- és énekkönyveket, úgy ka-tholikusok mint reformátusok részére nagy választékban tartok. Továbbá mindenmü kép-, mese- és álmos-könyvek, legújabb népdalok nagy rak-táron. Mindenmü tankönyvek, tan-szerek és naptárok dus választékban.

Szemüvegek, cvikkerek, hegedü hurok, óralánczok, olvasók, zseb-tükrök, zsebkések, borotvák stb., stb. nagy választékban kaphatók.

Könyvkötészetemben minden fajta könyvek bekötését nagyon jutányos áron eszközölöm s azokat kívánatra ellátatom ércsarkokkal, miáltal azok tiszteert tartósabbakká válnak.